

กรมป่าไม้

คู่มือการปฏิบัติงาน

ตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้

กรมป่าไม้

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้
www.forest.go.th

ป่าชุมชนบ้านวังศิลาดีเรกสาร
หมู่ ๓ ตำบลเพิ่มพูนทรัพย์ อำเภอบ้านนาสาร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้
มกราคม ๒๕๕๗

คู่มือการปฏิบัติงาน

ตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้

กรมป่าไม้

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

มกราคม ๒๕๕๓

คู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการประชุมชนของกรมป่าไม้

จัดทำโดย	ส่วนส่งเสริมการจัดการประชุมชน สำนักจัดการประชุมชน กรมป่าไม้		
ที่ปรึกษา	นายบุญชอบ	สุทธรณ์สงวนษ์	อธิบดีกรมป่าไม้
	นายประลอง	ดำรงค์ไทย	ผู้อำนวยการสำนักจัดการประชุมชน
	นางนันทนา	บุญยานันต์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการประชุมชน
	นายพิชัย	เอกศิริพงษ์	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการประชุมชน
คณะผู้จัดทำ	นายกิตติพร	คุณนกิจ	นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
	นางสาววิภาดา	สว่างแสง	นักวิชาการป่าไม้
	นางสาวขวัญใจ	เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา	นักวิชาการเผยแพร่
	นางสาวรุ่งนภา	หอมดาวเรือง	นักวิชาการเผยแพร่
	นางสาวอังศุมนธ์	อาษาารบ	นักวิชาการเผยแพร่
	นายภริต	ผาณิต	นักวิชาการเผยแพร่
	นายนวพล	เกยงค์	นิติกร
	นางกัลยกร	นิลสุวรรณ	เจ้าหน้าที่เครื่องคอมพิวเตอร์
	นายธีระพล	ชากรรม	เจ้าหน้าที่เครื่องคอมพิวเตอร์
	นายตรัยพัทธ์	ทัดแก้ว	เจ้าหน้าที่ธุรการ (ม.๓)
พิมพ์ที่	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ๔๔/๑๖-๑๗ ถ.เลียบเมือง ต.ตลาดขวัญ อ.เมืองนนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร ๐-๒๕๒๕-๔๘๐๓-๙ โทรสาร ๐-๒๕๒๕-๔๘๕๕		
ปีที่พิมพ์	พ.ศ.๒๕๕๓		
จำนวน	๒,๐๐๐ เล่ม		

คำนำ

กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ เพื่อการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ดูแลรักษา และบำรุงรักษาทรัพยากรป่าไม้โดยได้ดำเนินการภายใต้การบริหารจัดการแผ่นดินตามแผนปฏิบัติงานและงบประมาณอันมีอยู่ค่อนข้างจำกัดเมื่อเทียบกับภารกิจที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ทั่วประเทศ ดังนั้น กรมป่าไม้จึงต้องมียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและฟื้นฟูป่า โดยน้อมนำแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถบริหารจัดการป่าตลอดจนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกรมป่าไม้ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดตั้งป่าชุมชน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

คู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนเล่มนี้ กรมป่าไม้ได้มอบหมายให้สำนักจัดการป่าชุมชนจัดทำเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยให้มีการพิจารณาแนวทางการแก้ปัญหาในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ยุ่งยากซับซ้อนให้กระชับ รวดเร็ว โดยให้ระดมความคิดจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกับราษฎรในพื้นที่โดยตรง เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตามสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ กรมป่าไม้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับเจ้าหน้าที่ ราษฎร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างยิ่งย่น สืบไป

(นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์)

อธิบดีกรมป่าไม้

สารบัญ

หน้า

• ความเป็นมาของการดำเนินงานป่าชุมชน	๑
• การปรับปรุงแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชน และการต่ออายุโครงการป่าชุมชน	๔
- แผนภูมิแสดงขั้นตอนการจัดทำโครงการป่าชุมชน	๖
- แผนภูมิแสดงขั้นตอนการต่ออายุโครงการป่าชุมชน	๗
• การจัดทำโครงการป่าชุมชน	๙
- ความหมาย	๙
- พื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชน	๙
- การบริหารจัดการป่าชุมชน	๑๐
- การสิ้นสุดโครงการป่าชุมชน	๑๑
• กระบวนการจัดทำโครงการป่าชุมชน	๑๓
- การขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๑)	๑๓
- รายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๒) และการเสนอโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๓)	๑๔
- การรายงานผลการปฏิบัติงาน (แบบ ปชช.๔) และการจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง (แบบ ปชช.๕)	๒๓

ความเป็นมาของการดำเนินงานป่าชุมชน

ราษฎรในชนบทไทยจำนวนมากดำรงชีพด้วยการอาศัยพึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้ ราษฎรมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สงบสุขและเรียบง่ายเนื่องจากเคยมีทรัพยากรป่าไม้และน้ำที่อุดมสมบูรณ์ แต่ในช่วงที่ผ่านมาการพัฒนาประเทศและการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการใช้ทรัพยากรต่างๆ เป็นวัตถุดิบเพื่อการผลิตจำนวนมากโดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ที่ถูกใช้เกินกว่าศักยภาพ มีการบุกรุกแผ้วถางเปลี่ยนพื้นที่ป่าไม้เป็นที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมทำให้สูญเสียป่าไม้อย่างถาวร เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรอื่นๆ เช่น ทำให้ขาดแคลนน้ำ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ราษฎรดังกล่าวที่พึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้และมีอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมทำการเกษตรไม่ได้ผล คุณภาพชีวิตตกต่ำและมีผลทำให้สังคมมีปัญหาสาเหตุจากการบุกรุกป่าเพิ่มมากขึ้นยังก่อให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงและบ่อยครั้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติงานด้านป่าไม้กับราษฎรที่ต้องอาศัยทรัพยากรป่าไม้ในการยังชีพ จนสังคมขาดความสงบสุข

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นกดดันให้ต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ประกอบกับการพัฒนาทางการเมืองทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของการมีส่วนร่วม (Public Participation) หรือ “แนวทางประชารัฐ” ปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการจากเดิมที่ให้รัฐมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติเพียงฝ่ายเดียวเป็นการกระจายอำนาจโดยให้ราษฎรและองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการคุ้มครองดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นฉบับแรกที่บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมชัดเจนขึ้น ประกอบกับนโยบายการป่าไม้แห่งชาติที่กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศเน้นให้เกิดการประสานงานและเชื่อมโยงระหว่างป่าไม้กับทรัพยากรอื่น รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับราษฎรในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาป่าไม้ (กรมป่าไม้, ๒๕๓๖) รูปแบบการจัดการป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายกับราษฎรในชุมชนจึงเกิดขึ้นและเป็นที่มาของคำว่า “ป่าชุมชน”

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๓ เป็นต้นมา การดำเนินงานป่าชุมชนมีหลักการและมีความชัดเจนในการยอมรับการใช้สิทธิของราษฎรในชุมชนและการอาศัยฐานอำนาจทางกฎหมายของภาครัฐในการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการอ้างอิงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันยังคงบัญญัติไว้โดยให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้

มาตรา ๖๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา ๖๗/ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และ การได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิด อันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความ เหมาะสม

ซึ่งกรมป่าไม้ในฐานะหน่วยงานภาครัฐ ได้ตอบสนองต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว โดยได้ไปแปลงสู่การปฏิบัติเป็นแผนงานของกรมป่าไม้ในเรื่องการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนกับ เจ้าหน้าที่รัฐในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ หรือที่เรียกว่า “การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน” โดยการ จัดทำโครงการป่าชุมชน ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน “การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน” จึงเป็น ภาพรวมการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้หรือเจ้าหน้าที่ กรมป่าไม้ ร่วมกับราษฎรในชุมชนและเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายอื่นๆ องค์กรต่างๆ ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเริ่มตั้งแต่พนักงานเจ้าหน้าที่ในส่วนกลางกรมป่าไม้เริ่มวางแผนคิด จัดทำแผนงานหรือโครงการ พิจารณาขอรับการจัดสรรงบประมาณ จัดส่งให้เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ไปปฏิบัติงานพื้นที่ในกิจกรรมใดๆ ร่วมกับราษฎรในชุมชน และประสานการดำเนินงานเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายอื่นๆ ให้เข้าร่วมหรือให้การสนับสนุน จนเกิดผลในการจัดการป่าไม้ในรูปแบบการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนที่ปฏิบัติ ทั้งงานในชุมชนหมู่บ้าน งานใน พื้นที่ที่ได้รับอนุมัติโครงการป่าชุมชนตามกฎหมายให้ประสบผลสัมฤทธิ์

การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน โดยการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้ นับว่ามี ส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ในขณะที่ยังไม่มี กฎหมายป่าชุมชนบังคับใช้ โดยมีการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมตามสถานการณ์ เช่น การจัดทำ โครงการในพื้นที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน (นสล.) เนื่องจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในความรับผิดชอบ ของกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือการเปลี่ยนชื่อจากโครงการป่าชุมชนตามนโยบายของ รัฐบาลและผู้บริหาร เป็นโครงการป่าชุมชนเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับป่าชุมชนตามร่าง พรบ.ป่าชุมชน และโครงการป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการบริหารจัดการป่าขนาดเล็กให้เป็น แหล่งอาหารของชุมชน แม้ว่าจะมีการ ปรับปรุงแนวทาง ตลอดจนวิธีการ หรือ ชื่อโครงการตามที่กล่าวมาแล้ว แต่ยังคง ยึดถือหลักการเดิมในการใช้กฎหมายและ ระเบียบที่มีอยู่ในการส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ และใช้ประโยชน์จากป่าไม้อย่างยั่งยืน ตามที่กฎหมายอนุญาต

การปรับปรุงแนวทางการจัดทำโครงการปทุมชน และการต่ออายุโครงการปทุมชน

การดำเนินการส่งเสริมการจัดการปทุมชนของกรมป่าไม้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปัจจุบัน กรมป่าไม้อนุมัติจัดตั้งปทุมชนทั้งสิ้น เกือบ ๙,๐๐๐ หมู่บ้าน รวมพื้นที่ปทุมชนกว่า ๓.๕๕ ล้านไร่ การจัดตั้งปทุมชนในแต่ละโครงการ ตามขั้นตอนการจัดตั้งปทุมชนแบบเดิมค่อนข้างยุ่งยากและสลับซับซ้อน ตั้งแต่การขออนุญาตจัดทำโครงการปทุมชน (แบบ ปชช.๑) การตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการปทุมชน (แบบ ปชช.๒) การเสนอโครงการปทุมชน (แบบ ปชช.๓) และการรายงานผลการปฏิบัติงาน (แบบ ปชช.๔) โดยกำหนดให้มีอายุโครงการ ๕ ปี และเมื่อหมดอายุโครงการ หากราษฎรยังมีความประสงค์ที่จะดำเนินการจัดทำโครงการปทุมชนต่อเนื่องต้องกลับไปจัดทำโครงการปทุมชนตั้งแต่ขั้นตอนแรก (แบบ ปชช.๑-แบบ ปชช.๓) ใหม่ ซึ่งการดำเนินการต่ออายุโครงการปทุมชนดังกล่าวค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน กรมป่าไม้จึงเล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำโครงการปทุมชน และการจัดทำโครงการปทุมชนเป็นการต่อเนื่อง โดยการลดขั้นตอนการดำเนินงานให้ง่ายต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และควรมีความรวดเร็ว ง่าย กระชับ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับชุมชนที่ต้องการมีส่วนร่วมจัดการปทุมชนกับกรมป่าไม้ให้มากที่สุด กรมป่าไม้ โดยสำนักจัดการปทุมชน จึงได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมปทุมชนทั่วประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็นและนำข้อคิดเห็นดังกล่าว ประชุมหารือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในทุกภาคส่วน และร่วมกันพิจารณาลดขั้นตอนการจัดทำโครงการและลดขั้นตอนการต่ออายุโครงการปทุมชน และการนำผลจากการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน มาปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริมปทุมชน ดังนี้

๑. การลดขั้นตอนการจัดตั้งปทุมชน โดยการรวบขั้นตอนการปฏิบัติที่ซ้ำซ้อนในการจัดตั้งปทุมชนจาก ๖ ขั้นตอน เหลือเพียง ๓ ขั้นตอน โดยมีได้ทำให้ขั้นตอนความสำคัญด้านระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องลดลง แสดงไว้ตามแผนภูมิแสดงขั้นตอนการจัดทำโครงการปทุมชน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ประชุมราษฎรเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และมีมติจัดตั้งปทุมชน คัดเลือกคณะกรรมการปทุมชนหมู่บ้านและร่วมกัน ลงลายมือชื่อจัดทำโครงการ (แบบ ปชช.๑)

ขั้นตอนที่ ๒ ตรวจสอบพื้นที่จัดทำโครงการ ปทุมชน (แบบ ปชช.๒) และประชุมคณะกรรมการปทุมชนจัดทำโครงการปทุมชน (แบบ ปชช.๓) เสนอท้องถิ่นและอำเภอที่ตั้งพิจารณาให้ความเห็น

ขั้นตอนที่ ๓ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้พื้นที่ตรวจสอบเอกสารและรวบรวมเสนอกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติจัดตั้งปทุมชน

๒. ผู้ยื่นคำขอและผู้จัดทำโครงการป่าชุมชน เปิดโอกาสให้ประธานป่าชุมชนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมราษฎรให้เป็นผู้ยื่นคำขอและจัดทำโครงการป่าชุมชนตาม แบบ ปชช.๑ ถึง แบบ ปชช.๓ กรณีกำหนด ผู้ใหญ่บ้านไม่มีความประสงค์จัดทำป่าชุมชนตามความต้องการของราษฎรได้

๓. ระยะเวลาดำเนินโครงการป่าชุมชน ที่ได้รับอนุมัติมีระยะเวลาดำเนินโครงการเป็นเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่อธิบดีกรมป่าไม้อนุมัติโครงการ

๔. การมอบหมายให้คณะกรรมการป่าชุมชนเป็นผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการป่าชุมชนแนบท้ายโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๓) เป็นผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการป่าชุมชน

๕. เกณฑ์การแบ่งกลุ่มป่าชุมชน มีการนำผลการแบ่งกลุ่มป่าชุมชนมาพิจารณาการต่ออายุโครงการป่าชุมชน โดยป่าชุมชนที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์พัฒนาดีมาก ให้ต่ออายุโครงการเป็นกรณีพิเศษ (การประเมินป่าชุมชนกำหนดตามแผนปฏิบัติงานประจำปี)

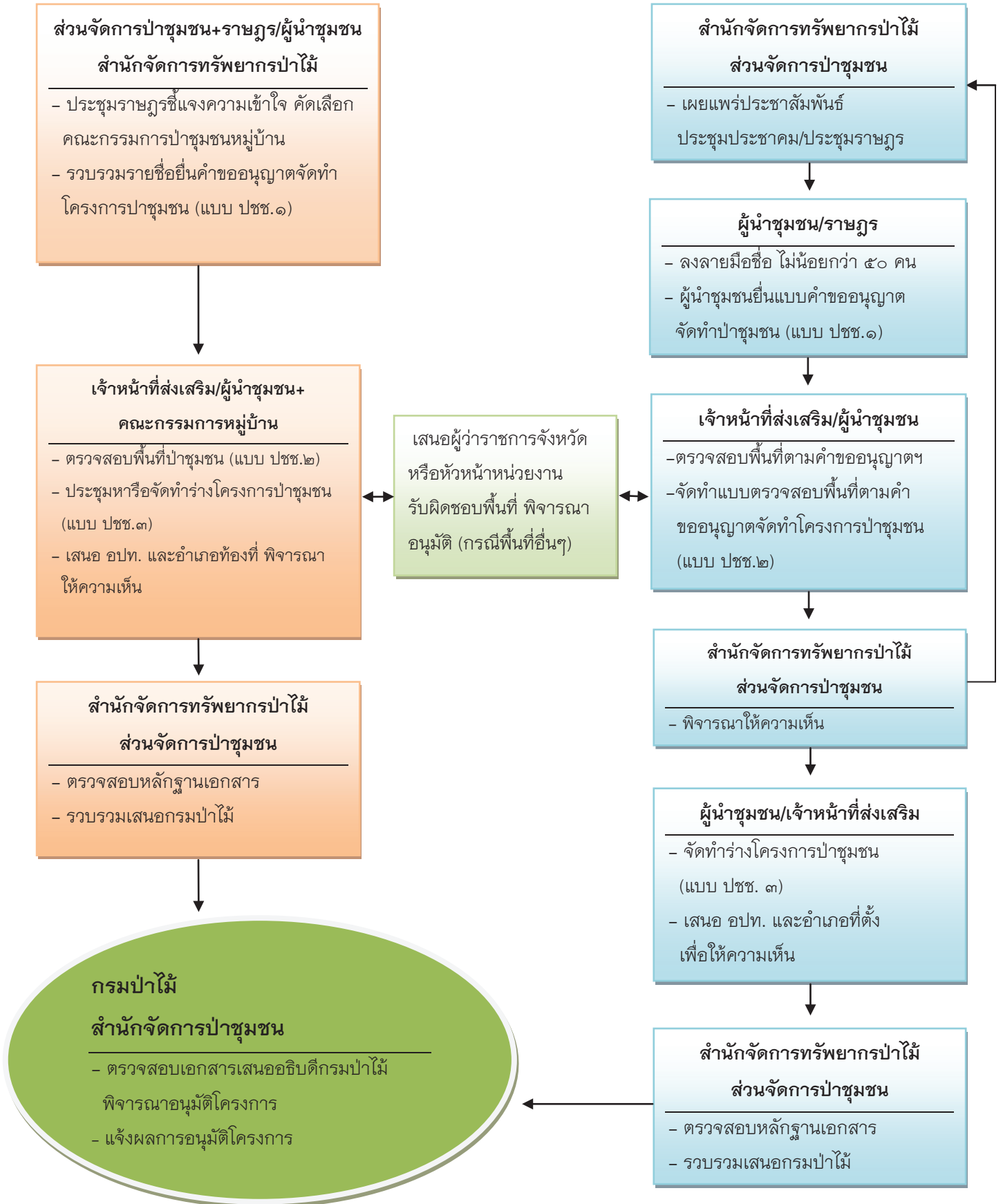
๖. การลดขั้นตอนการต่ออายุโครงการป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์พัฒนาปานกลาง และพัฒนาควรปรับปรุง (พิจารณาตามหลักเกณฑ์การแบ่งกลุ่มป่าชุมชน) สามารถต่ออายุโครงการได้สะดวกขึ้นตามแบบคำขอจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง (แบบ ปชช.๕) โดยการลดขั้นตอนการต่ออายุโครงการจากเดิม ซึ่งต้องดำเนินการจัดตั้งป่าชุมชนใหม่ ให้เหลือเพียงขั้นตอนการยื่นคำขอต่ออายุโครงการ และแนบเฉพาะหลักฐานเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดและสาระสำคัญ เช่น ในกรณีมีการเปลี่ยนแปลงขอบเขตพื้นที่ป่าชุมชน แสดงได้ตามแผนภูมิแสดงขั้นตอนการต่ออายุโครงการป่าชุมชน

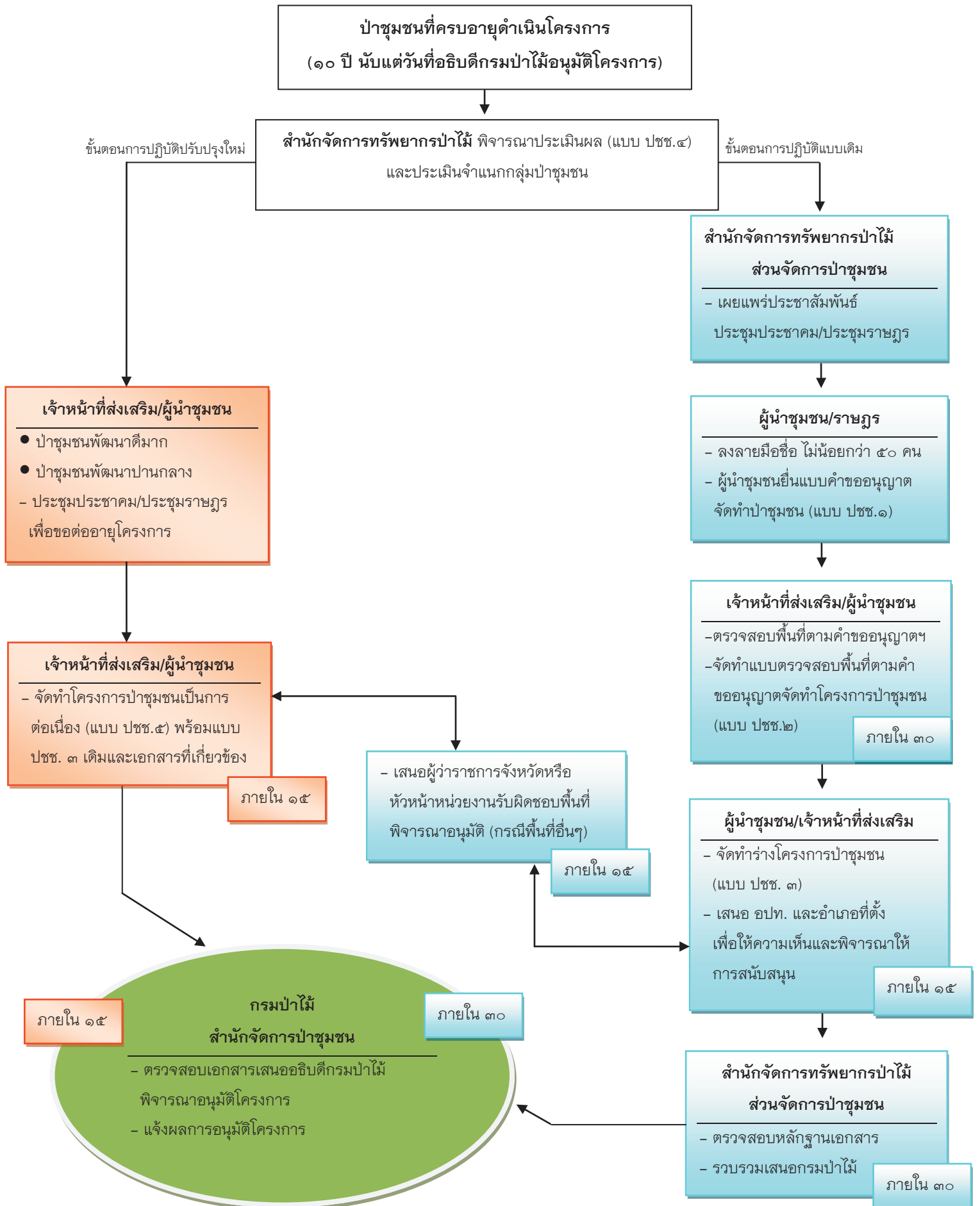
แผนภูมิแสดงขั้นตอนการจัดทำโครงการป่าชุมชน

ขั้นตอนการปฏิบัติแบบใหม่

ขั้นตอนการปฏิบัติแบบเดิม

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการต่ออายุโครงการป่าชุมชน

การจัดทำโครงการป่าชุมชน

ความหมาย

๑. ป่าชุมชน หมายถึง ป่าหรือที่ดินอื่นใด ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินการภายใต้โครงการป่าชุมชนที่กรมป่าไม้ได้อนุมัติให้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการพื้นที่ของชุมชนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการอนุรักษ์และประชาชนได้รับประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชน หมายถึง เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมป่าชุมชนตามคำสั่งกรมป่าไม้ ให้ดำเนินการควบคุม ดูแลรักษา และบำรุงป่า ร่วมกับผู้นำชุมชนตามโครงการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติจากกรมป่าไม้

๓. สมาชิกป่าชุมชน หมายถึง สมาชิกของชุมชนที่ได้รับอนุมัติโครงการป่าชุมชนจากกรมป่าไม้ ประกอบด้วยผู้นำชุมชน และสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนนั้นๆ

๔. คณะกรรมการป่าชุมชน หมายถึง ตัวแทนของสมาชิกป่าชุมชนที่ได้รับเลือกที่ประชุมหมู่บ้านให้ทำหน้าที่ในการดำเนินงานป่าชุมชน รวมทั้งการติดต่อประสานงานภายในชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ เอกชน รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชน

๑. พื้นที่เป้าหมายหลัก ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ

๒. พื้นที่เป้าหมายรอง ได้แก่ ป่าชุมชนตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

๓. พื้นที่อื่นๆ อันมีลักษณะเป็นพื้นที่สาธารณะที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานรับผิดชอบตามกฎหมาย เช่น

- ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.)
- ที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่กำหนดให้เป็นป่าชุมชน
- ที่ดินเขตนิคมสร้างตนเอง หรือนิคมสหกรณ์
- ที่ราชพัสดุ
- ที่ดินเขตหวงห้ามของรัฐ

ข้อควรคำนึงของการคัดเลือกพื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชน ควรมีลักษณะพื้นที่ ดังนี้

- มีอาณาเขตอยู่ติดหรืออยู่ใกล้เคียงที่ตั้งชุมชนและสมาชิกชุมชนมีความพร้อมและสนใจที่จะร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน

- ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า วนอุทยาน หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

- ไม่เป็นพื้นที่ซึ่งส่วนราชการหรือผู้หนึ่งผู้ใดได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์ หรือพื้นที่ที่กรมป่าไม้ใช้หรือจัดการหรือประกาศเป็นพื้นที่วิจัยทางวิชาการหรือประโยชน์อย่างอื่นของรัฐ

- ไม่เป็นพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นแหล่งสงวน อนุรักษ์หรือคุ้มครองทรัพยากรทางชีวภาพเป็นการเฉพาะภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายอื่นๆ

การบริหารจัดการป่าชุมชน

๑. การจัดการพื้นที่ป่าชุมชน

(๑) การจัดให้มีป้าย แนวเขตหรือเครื่องหมายแสดงเขตป่าชุมชน

(๒) กำหนดกิจกรรมโดยการมีส่วนร่วมและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ทั้งนี้ เพื่อการควบคุม ดูแล รักษาและบำรุงป่าชุมชน ได้แก่ การปลูกป่า การปลูกไม้ผลกินได้ การสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น การทำแนวกันไฟ การลาดตะเวนป้องกันการตัดไม้และบุกรุกป่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น

(๓) การจัดทำแผนที่ป่าชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกำหนดเขตพื้นที่ภายในป่าชุมชน เพื่อการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้สอยในครัวเรือน ให้เหมาะสมของแต่ละกิจกรรม

(๔) การใช้ประโยชน์จากไม้และของป่าเพื่อการใช้สอยในครัวเรือน ต้องมิใช้ไม้หวงห้าม หรือของป่าหวงห้าม

(๕) สำหรับหมู่บ้านเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณนั้นๆ สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน โดยจัดทำแบบเสนอโครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ ตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน พ.ศ.๒๕๕๒

๒. การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบคณะกรรมการป่าชุมชน

(๑) การบริหารจัดการป่าชุมชนในพื้นที่ ๑ โครงการ ให้มีคณะกรรมการป่าชุมชน ๑ ชุด จำนวน ๑๐-๑๕ คน ซึ่งต้องเป็นผู้ร่วมลงชื่อร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนนั้นๆ ด้วย

(๒) ให้นายก อบต./กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี เชิญชวนราษฎรในชุมชนทั้งในส่วนที่ร่วมลงชื่อและไม่ได้ร่วมลงชื่อร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนลงทะเบียน และ (หากเป็นไปได้ควรให้มีการประชุมประชาคม) เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน จำนวนไม่เกิน ๑๕ คน และเสนอแนบท้ายโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช .๓) ให้กรมป่าไม้ทราบ

(๓) ให้คณะกรรมการป่าชุมชนคัดเลือกประธานกรรมการ ๑ คน และรองประธานกรรมการ ๑ คน เลขานุการ ๑ คน และเหรัญญิก ๑ คน และกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม โดยให้มีหน้าที่สนับสนุนและบริหารจัดการป่าชุมชนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ได้รับมอบหมายตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องบัญญัติหรือกำหนดไว้

(๔) ให้ประธานกรรมการจัดให้มีศูนย์ประสานงานป่าชุมชน โดยอาจเป็นที่ทำการผู้ใหญ่บ้านเพื่อการติดต่อประสานงาน

(๕) ให้คณะกรรมการป่าชุมชน อยู่ในวาระตามกำหนดระยะเวลาการดำเนินโครงการป่าชุมชน (๑๐ ปี) และหากมีการขออนุมัติจัดตั้งโครงการเป็นการต่อเนื่อง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ (๑) ใหม่

(๖) ในระหว่างการดำเนินโครงการป่าชุมชน ตามกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี คณะกรรมการป่าชุมชนสามารถเปลี่ยนแปลงหรือตั้งทดแทนกรรมการป่าชุมชนที่ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติงานได้เท่าที่จำเป็น โดยต้องได้รับการรับรองจากผู้ร่วมลงชื่อร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน

(ตามเอกสารแนบ แบบ ปชช ๑.) ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งและปิดประกาศในที่เปิดเผยให้ชุมชนรับทราบและอยู่ในวาระต่อไปตามกำหนดเวลาของโครงการที่เหลืออยู่ แล้วแจ้งผลการเปลี่ยนแปลงหรือทดแทนดังกล่าวให้กรมป่าไม้ทราบด้วย

๓. กฎ กติกา หรือระเบียบการดูแลพื้นที่ป่าชุมชน

(๑) กฎ กติกา หรือระเบียบที่ชุมชนกำหนด ต้องเป็นเพื่อใช้สอยในครัวเรือน แต่ถ้ามีการกระทำผิดกฎหมายให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการ

(๒) กฎ กติกา หรือระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชุมชนต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องพื้นที่ดำเนินการนั้นๆ โดยแจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประสานการดำเนินการ

๔. ผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการป่าชุมชน

(๑) ภาครัฐ

๑) เนื้อที่ป่าเพิ่มขึ้น

๒) การบุกรุกพื้นที่ป่าลดน้อยลง

๓) กลุ่มเครือข่ายหรือจำนวนชุมชนเฝ้าระวังเพิ่มจำนวนมากขึ้น

๔) ความเชื่อถือและเป็นมิตรจากราษฎรในท้องถิ่นนั้นๆ ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มมากขึ้น

๕) หน่วยงานของรัฐอื่นๆ องค์กรและเอกชนให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณดูแลรักษาป่าชุมชนมากขึ้น

(๒) ภาคประชาชน

๑) การใช้ผลิตผลจากป่าเพื่อใช้สอยในครัวเรือนเป็นไปอย่างยั่งยืน

๒) ค่าใช้จ่ายในการซื้อหาพืชผัก ผลไม้ สมุนไพร เพื่อบริโภคลดลง

๓) สร้างความรักความสามัคคีและการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรจากป่าอย่างมีกฎกติกาและความเท่าเทียมกันในหมู่บ้านในท้องถิ่น

๔) รักษาและดำรงไว้เป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ รักษาความเชื่อ ถิ่นอาศัยวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนนั้นๆ

๕) สร้างชื่อเสียงและเป็นเกียรติประวัติแก่ชุมชนในการดูแลรักษาป่าไม้ของประเทศ

การสิ้นสุดโครงการป่าชุมชน

การสิ้นสุดโครงการป่าชุมชนเป็นไปตามกรณีดังต่อไปนี้

๑. กรณีครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการ (๑๐ ปี) นับตั้งแต่กรมป่าไม้อนุมัติโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๓) และไม่อยู่ระหว่างการเสนอขอจัดทำโครงการต่อเนื่อง

๒. กรณีราษฎรในชุมชนนั้นๆ ร้องขอให้ปรับปรุงแก้ไขโครงการป่าชุมชนในประเด็นซึ่งเป็นสาระสำคัญของโครงการหรือมีเหตุผลความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเสนอขอจัดทำโครงการใหม่แทน เป็นผลให้ยุติโครงการเดิม ดังนี้

๒.๑ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ต้องพิจารณาความเหมาะสมและดำเนินการตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชน และเสนอกรมป่าไม้อนุมัติโครงการพร้อมมีหนังสือสั่งการพนักงานเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ดำเนินการ เมื่ออธิบดีกรมป่าไม้อนุมัติโครงการแล้วให้ถือว่าโครงการป่าชุมชนเดิมสิ้นสุดโครงการ

๒.๒ โครงการป่าชุมชนใหม่ จะมีระยะเวลาการดำเนินการ ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่อธิบดีกรมป่าไม้อนุมัติโครงการ ทั้งนี้ โครงการป่าชุมชนเดิมได้รับการจัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุน) จากกรมป่าไม้แล้ว ให้ถือว่าหมู่บ้านแห่งนี้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ (เงินอุดหนุน) เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนแล้ว

๓. กรณีราษฎรในชุมชนนั้นๆ ร้องขอให้ยกเลิกโครงการ เพื่อกระทำกิจกรรมอย่างอื่นที่มีความจำเป็นต่อชุมชน หรือหน่วยงานราชการที่กำกับดูแลพื้นที่ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ มีแผนงานและงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภายในโครงการ โดยให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑ ประธานกรรมการชุมชนและราษฎรในชุมชนร่วมกันประชุมประชาคมพร้อมลงชื่อเป็นหลักฐาน โดยให้มีมติการประชุมประชาคมขอยกเลิกโครงการป่าชุมชน

๓.๒ จัดทำหนังสือโดยมอบให้ตัวแทนชุมชน (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชนหมู่บ้านแล้วแต่กรณี) เป็นผู้แทนของชุมชนยื่นหนังสือเสนอผ่านเจ้าหน้าที่ป่าไม้ผู้ปฏิบัติงานโครงการและหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยลำดับ

๓.๓ ให้หน่วยงานรับผิดชอบ รวบรวมเอกสาร เหตุผล ความจำเป็นพร้อมแสดงความคิดเห็นเสนอกรมป่าไม้พิจารณายุติโครงการ พร้อมสำเนาแจ้งอำเภอ และจังหวัดที่ตั้งเพื่อโปรดทราบ

๓.๔ ให้หน่วยงานที่มีความประสงค์จะใช้พื้นที่โครงการป่าชุมชนนั้นให้นำผลการประชาคมชุมชนไปประกอบการพิจารณาขอใช้ประโยชน์พื้นที่ตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด ทั้งนี้เมื่อได้รับอนุมัติให้ใช้ประโยชน์พื้นที่แล้วให้ถือว่าโครงการป่าชุมชนสิ้นสุดลง

๔. กรณีหน่วยงานรับผิดชอบเสนอขอยกเลิกโครงการ ด้วยเหตุว่าการดำเนินโครงการป่าชุมชนใดๆ มีสิ่งบ่งชี้ว่าไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมที่กำหนด และก่อให้เกิดความเสียหายต่อป่าไม้และสภาพแวดล้อม ความสงบเรียบร้อยของชุมชน โดยจะต้อง

๔.๑ รายงานกรมป่าไม้เพื่อสั่งการให้หน่วยงานรับผิดชอบนั้นๆ ประสานงานกับอำเภอ ท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน (แล้วแต่กรณี) และราษฎรในชุมชนร่วมจัดทำโครงการร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ได้ข้อสรุปพร้อมข้อเสนอแนะ

๔.๒ หากมีข้อเสนอร่วมกันว่าสมควรยุติโครงการ ให้รวบรวมเอกสารข้อมูล เสนอกรมป่าไม้พิจารณายุติโครงการ พร้อมสำเนาแจ้งอำเภอ และจังหวัดที่ตั้งเพื่อโปรดทราบ

กระบวนการจัดทำโครงการป่าชุมชน

การขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๑)

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าชุมชน ประชุมราษฎรเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และมีมติร่วมกันจัดตั้งป่าชุมชน และคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน พร้อมกับร่วมกันลงลายมือชื่อ เพื่อขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน

(๑) ราษฎรในหมู่บ้านใดที่ประสงค์จะขอร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนในท้องที่นั้น ให้บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้น และชุมชนนั้น มีศักยภาพที่สามารถเข้าไปดูแลรักษาป่าที่จะขอร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนได้ จำนวนตั้งแต่ห้าสิบคน ขึ้นไป ลงชื่อในหนังสือร้องขอร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนยื่นต่อผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือนายกองค้การบริหารส่วนตำบล หรือนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล หรือประธานป่าชุมชนหมู่บ้านแล้วแต่กรณี) ให้เป็นตัวแทนและเป็นผู้ยื่นคำขอตามแบบจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๑) เสนอต่อหน่วยงานรับผิดชอบพร้อมเอกสารอื่นๆ ที่กำหนด

(๒) กรณีกลุ่มราษฎรจากหลายหมู่บ้าน ร่วมกันร้องขอจัดทำโครงการป่าชุมชนในพื้นที่ที่ครอบคลุมหลายหมู่บ้าน เพราะไม่สามารถกำหนดขอบเขตการบริหารจัดการป่าของแต่ละหมู่บ้าน และมีความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องร่วมกันจัดการพื้นที่ดังกล่าวให้ราษฎรแต่ละหมู่บ้านร่วมลงลายมือชื่อตามข้อ(๑) เป็นรายหมู่บ้านยื่นต่อ กำนัน หรือนายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล ให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของราษฎรทั้งหมดเป็นผู้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๑) เสนอหน่วยงานรับผิดชอบพร้อมเอกสาร

คำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน

เขียนที่.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....อายุ.....ปี

สัญชาติ.....ภูมิลำเนาอยู่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายป่าไม้ ขอยื่นคำขอต่อมรมป่าไม้ดังมีข้อความต่อไปนี้

๑. ข้าพเจ้าขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชนในบริเวณป่า.....

หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา มีอาณาเขตโดยสังเขปดังนี้

ด้านทิศเหนือ จด.....

ด้านทิศตะวันออก จด.....

ด้านทิศใต้ จด.....

ด้านทิศตะวันตก จด.....

๒. ในการยื่นคำขอนี้ ข้าพเจ้าเป็นผู้แทนของชุมชน ดังต่อไปนี้*

๒.๑ ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

๒.๒ ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

๒.๓ ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

รวม.....หมู่บ้าน

๓. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะเป็นผู้นำหรือมอบให้ผู้แทนเป็นผู้นำเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบสภาพป่าในพื้นที่ที่ขออนุญาต ตามวัน เวลาที่เจ้าหน้าที่ได้นัดหมาย

๔. เมื่อข้าพเจ้าได้รับแจ้งการอนุญาตให้จัดทำโครงการป่าชุมชนแล้ว ขอรับรองว่าจะร่วมกับราษฎรในชุมชนแห่งนี้จัดการป่าไม้ โดยดำเนินโครงการให้เป็นไปวัตถุประสงค์และข้อบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เงื่อนไขที่กรมป่าไม้กำหนดให้ถูกต้องทุกประการ

๕. พร้อมกับคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานต่าง ๆ มาด้วย ดังนี้

๕.๑ สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเอกสารรับรองความเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

๕.๒ สำเนาทะเบียนบ้าน

๕.๓ หนังสือร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน ซึ่งราษฎรมีอายุตั้งแต่สิบแปดปี บริบูรณ์ขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนั้น จำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปร่วมกันลงชื่อ **

๕.๔ สำเนาเอกสารหลักฐานหรือบันทึกการประชุมของราษฎรในชุมชนหรือหมู่บ้าน แห่งนั้นๆ พร้อมภาพถ่ายสีประกอบ

๕.๕ แผนที่สังเขปแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาต อาณาเขตหรือเขตติดต่อข้างเคียง

อนึ่ง เมื่อได้รับการอนุมัติโครงการและดำเนินการไปแล้ว แต่ต่อมาได้มีการตรวจสอบและปรากฏว่า การดำเนินการโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมที่กำหนด และก่อให้เกิดความเสียหายต่อป่าไม้และสภาพแวดล้อม ขอให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการยกเลิกโครงการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ลงชื่อ ผู้ยื่นคำขอ***
(.....)
ตำแหน่ง

- หมายเหตุ * หากมีกรณีการจัดทำโครงการป่าชุมชนมากกว่า ๑ หมู่บ้าน โดยที่มีความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องร่วมกันจัดการพื้นที่ดังกล่าวให้ นายก อบต.หรือกำนัน เป็นผู้ยื่นคำขออนุญาต จัดทำโครงการป่าชุมชนและในกรณีนี้ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุนกิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนของ ภาครัฐของกรมป่าไม้ จะพิจารณาในภาพรวม ให้ถือว่ารับผิดชอบจำนวนพื้นที่เฉลี่ยเท่ากันทุกหมู่บ้าน
- ** ในกรณีที่มีผู้ร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน มากกว่า ๑ หมู่บ้าน ให้ถือเป็นข้อต้องปฏิบัติว่าให้แยก หนังสือร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นรายหมู่บ้าน โดยมีผู้ยื่นคำขอตาม*
- *** ผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือนายก อบต. หรือนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล หรือประธานชุมชนหมู่บ้าน

หนังสือร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป้าชุมชน
แนบท้ายคำขออนุญาตจัดทำโครงการป้าชุมชน (แบบ ปชช.๑)

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรียน นายก อบต./กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน.....

ด้วยข้าพเจ้าผู้มีรายชื่อท้ายหนังสือนี้ เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีภูมิลำเนา
 อยู่ในท้องที่ชุมชนแห่งนี้และมีศักยภาพที่สามารถเข้าไปดูแลรักษาป่าที่จะขอจัดตั้งเป็นป้าชุมชนได้ร่วมกัน
 ลงลายมือชื่อร้องขอจัดทำโครงการป้าชุมชนในบริเวณป่า.....
 บ้าน หมู่ที่..... ตำบลอำเภอ..... จังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	เลขประจำตัวประชาชน	อายุ	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ

(หน้าที่.....)

[illegible]

หมายเหตุ หากผู้ประสงค์ลงชื่อร่วมกันร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการประชุมชน มีจำนวนมาก สามารถสร้างตารางเพิ่มเติมได้

**รายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๒)
และการเสนอโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๓)**

(๑) หน่วยงานรับผิดชอบมอบหมายให้ข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงาน หรือปฏิบัติการขึ้นไป ดำเนินการตรวจสอบสภาพภูมิประเทศจริง ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ของพื้นที่ที่มีความชัดเจนและถูกต้อง โดยผู้ยื่นคำขอหรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นผู้นำตรวจพื้นที่ หากพื้นที่ดำเนินการมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นใด ให้ประสานงานเพื่อชี้แจงความต้องการของราษฎรในท้องถิ่นให้ทราบและมีความคิดเห็นในเบื้องต้น

(๒) ให้คณะเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจัดทำรายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๒) และประชุมร่วมกับคณะกรรมการป่าชุมชน เพื่อจัดทำร่างโครงการป่าชุมชน ตาม แบบ ปชช.๓ เสนอนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งนายอำเภอท้องที่พิจารณาให้ความเห็น หากความเห็นเป็นประโยชน์ให้นำความเห็นนั้นไปประกอบการพิจารณาดำเนินโครงการป่าชุมชนนั้นด้วย (มาตรา ๖๙ แห่ง พรบ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗)

กรณีพื้นที่โครงการป่าชุมชนมิได้อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้ผู้ยื่นคำขอเสนอโครงการป่าชุมชนให้หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจครอบครอง แล้วแต่กรณีพิจารณา เช่น กรณีเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ให้เสนอโครงการป่าชุมชนผ่านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและนายอำเภอ โดยผ่านความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดตามลำดับ กรณีเป็นพื้นที่กำกับดูแลของหน่วยงานอื่น หรือผู้มีอำนาจครอบครองให้เสนอโครงการ โดยได้รับความยินยอมหรือแจ้งไม่ขัดข้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากหน่วยงานที่กำกับดูแลรักษาพื้นที่หรือผู้มีอำนาจครอบครอง หากมีความเห็นว่า ไม่สมควรจัดตั้งเป็นป่าชุมชนให้หน่วยงานรับผิดชอบมีหนังสือแจ้งผู้ยื่นคำขอเพื่อประสานงานและแจ้งให้ราษฎรผู้ร้อง

(๓) การตรวจสอบเอกสารภาพรวมเสนอกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติโครงการ

๑) การตรวจสอบและนำเสนอโครงการ ให้ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน ตรวจสอบการจัดทำโครงการป่าชุมชน เมื่อเห็นว่าครบถ้วนถูกต้องแล้วให้ลงชื่อในฐานะผู้ตรวจสอบโครงการและเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานรับผิดชอบ (ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้) ลงนามในฐานะผู้เสนอโครงการ

๒) เมื่อดำเนินการครบถ้วนแล้วให้รวบรวมเอกสาร ประกอบด้วย โครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๓) ฉบับจริง สำเนาคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๑) สำเนารายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๒) พร้อมด้วยเอกสารประกอบรายงานกรมป่าไม้ พร้อมด้วยรายชื่อเจ้าหน้าที่ในสังกัดผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย ข้าราชการ จำนวน ๑ คน และพนักงานข้าราชการ จำนวน ๑ คน พร้อมด้วยรายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน เสนอกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติโครงการ และสั่งการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชน และสั่งการให้คณะกรรมการป่าชุมชน เป็นผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติ

รายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน

๑. ชื่อผู้ยื่นคำขอ.....ตำแหน่ง.....อายุ.....ปี
 สัญชาติ.....ภูมิลำเนาอยู่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....
 ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 (กรณีมีผู้ยื่นคำขอมากกว่า ๑ คน ตามแบบ ปชช.๑ เช่นกรณีมีพื้นที่ดำเนินโครงการคาบเกี่ยวหลายตำบล ให้
 ระบุผู้คำขอทั้งหมด)

๒. ค่าพิกัดหมู่บ้านที่ขอจัดตั้งป่าชุมชน (ให้หาค่าพิกัด ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน)

๒.๑ บ้าน.....หมู่ที่.....ค่าพิกัดยึดโยง.....

๒.๒ บ้าน (ถ้ามี).....หมู่ที่.....ค่าพิกัดยึดโยง.....

๒.๓ บ้าน (ถ้ามี).....หมู่ที่.....ค่าพิกัดยึดโยง.....

๓. พื้นที่ดำเนินการ

๓.๑ ป่าสงวนแห่งชาติ.....

๓.๒ ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔.....

๓.๓ ที่ดินของรัฐประเภทอื่นๆ คือ.....

๓.๔ ที่ดินอื่นๆ คือ.....

๔. ที่ตั้งของพื้นที่ดำเนินการบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด..... และมีค่าพิกัด G.P.S. ป่าชุมชน (ขอแนะนำ :
 ควรต้องจับทุกมุมเพื่อความชัดเจนของข้อมูลแผนที่ที่จะต้องจัดทำเป็น “หนังสือแสดงโครงการป่าชุมชน” และ
 ควรมือน้อย ๘ จุด ๘ มุม) ได้แก่

แปลงที่ ๑ เนื้อที่ ไร่ งาน ตารางวา

จุดที่ ๑ พิกัด.....

จุดที่ ๒ พิกัด.....

จุดที่ ๓ พิกัด.....

จุดที่ ๔ พิกัด.....

จุดที่ ๕ พิกัด.....

จุดที่ ๖ พิกัด.....

จุดที่ ๗ พิกัด.....

จุดที่ ๘ พิกัด.....

(กรณีมีมากกว่า ๑ แปลง ให้ระบุพิกัดเป็นรายแปลง)

๕. เนื้อที่.....ไร่งาน ตารางวา

๖. อาณาเขตพื้นที่

ด้านทิศเหนือ จด.....
ด้านทิศตะวันออก จด.....
ด้านทิศใต้ จด.....
ด้านทิศตะวันตก จด.....

๗. ลักษณะภูมิประเทศ.....

๘. สภาพป่า.....

๙. การใช้ประโยชน์ในพื้นที่.....

๑๐. ทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

๑๑. แนบบภาพถ่ายสี.....ภาพ (ไม่น้อยกว่า ๔ ภาพต่อ ๑ แปลง ระบุทิศ)

๑๒. แผนที่ระวางของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑: ๕๐,๐๐๐ ที่มีหมายเลขแสดงค่าพิกัดกริดชัดเจน พร้อมรายละเอียดเลขระวางและแสดงรูปแปลงจุดที่ตั้ง โดยผ่านการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้พื้นที่นั้นๆ ลงนามกำกับด้วย

๑๓. กรณีพื้นที่โครงการป่าชุมชนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ได้แนบสำเนาแผนที่ท้ายกฎกระทรวง พร้อมระบุจุดที่ตั้งโครงการ

๑๔. กรณีพื้นที่ดำเนินการเป็นที่สาธารณประโยชน์ ได้แนบสำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

๑๕. กรณีพื้นที่ดำเนินการอื่นๆ ได้แนบสำเนาเอกสารแสดงสถานภาพของพื้นที่นั้นๆ

๑๖. ความเห็นของผู้ตรวจสอบสภาพป่า.(ให้ระบุว่าเห็นควรให้จัดทำโครงการป่าชุมชน)...

ลงชื่อ.....ผู้นำตรวจ***
()

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ *
()

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....พยาน****
()

ตำแหน่ง

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ**
()

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....พยาน****
()

ตำแหน่ง

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ**
()

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ * ให้ข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานหรือปฏิบัติการ ที่ได้รับมอบหมาย

** ข้าราชการหรือพนักงานราชการของหน่วยงานรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้ร่วมปฏิบัติ

*** ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานป่าชุมชนหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอ (แบบ ปชช. ๑) แล้วแต่กรณี

**** กรรมการป่าชุมชนหรือราษฎรหมู่บ้านที่ร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการ

โครงการป่าชุมชน

บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

๑. ชื่อโครงการ

โครงการป่าชุมชน.....

๒. ที่ตั้งโครงการ

ตั้งอยู่ในเขตท้องที่บ้าน..... หมู่ที่
ตำบล อำเภอ จังหวัด

๓. พื้นที่ดำเนินการ

การดำเนินโครงการป่าชุมชนแห่งนี้ มีพื้นที่ทั้งหมด	จำนวนไร่	ระบุพื้นที่เป็น
ป่าสงวนแห่งชาติป่า.....	จำนวน.....ไร่	และ/หรือ
ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔	จำนวน.....ไร่	และ/หรือ
ที่ดินของรัฐประเภทอื่นๆ คือ	จำนวน.....ไร่	และ/หรือ
ที่ดินอื่นๆ คือ.....	จำนวน.....ไร่	

๔. หลักการและเหตุผล

ด้วย(ระบุชื่อบ้าน หมู่ที่ อำเภอ จังหวัด).....

ได้รับอนุมัติโครงการป่าชุมชนจากกรมป่าไม้ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่อธิบดีกรมป่าไม้อนุมัติโครงการและปัจจุบันสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการแล้ว โดยตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการป่าชุมชน ราษฎร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนได้ร่วมกัน ดูแลรักษาและฟื้นฟูป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ ช่วยดูแลรักษา และระบบนิเวศของชุมชน อีกทั้งราษฎรยังได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าชุมชน และเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง จึงได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการโครงการป่าชุมชน กรมป่าไม้จัดทำโครงการป่าชุมชนต่อเนื่อง เพื่อเสนอกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทรัพยากรป่าไม้ได้รับการดูแลรักษาจากชุมชน เกิดความอุดมสมบูรณ์ และยังประโยชน์อย่างยั่งยืนสืบไป

๕. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งขยายผลไปยังชุมชนโดยรอบเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและพัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายชุมชน

๖. แผนงานและยุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการป่าชุมชน

ด้านการควบคุม ดูแล รักษา และฟื้นฟูป่า ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานป่าชุมชน ๕ ด้าน ได้แก่

๖.๑ ด้านเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สมาชิกในชุมชน และบุคคลต่อไปได้ทราบภารกิจด้านการป่าชุมชนผู้รับผิดชอบโครงการ ขอบเขตดำเนินงานและขอบเขตพื้นที่ป่าชุมชน โดยผ่านทางสื่อชนิดต่างๆ เช่น สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ เช่น ป้ายโครงการป่าชุมชน รวมทั้งป้ายแสดงแนวเขตป่าชุมชน เป็นต้น

๖.๒ ด้านการป้องกันรักษาป่า หรือเป็นการดูแลรักษาป่ามิให้ถูกบุกรุกทำลาย หรือยึดทำลายโดยมนุษย์หรือภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า ให้ทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ดังเดิม หรือมากขึ้นกว่าเดิม

๖.๓ ด้านการบำรุงและฟื้นฟูป่า เพื่อเป็นการปรับปรุง พื้นที่ป่าที่เคยถูกบุกรุกทำลาย ให้มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น หรือเป็นการพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้มีความหลากหลายทั้งจำนวนและชนิดพันธุ์พืชให้เหมาะสมเพียงพอต่อการยังประโยชน์ต่อชุมชน รวมทั้งการจัดการเพื่อให้ป่าชุมชนประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การจัดการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ฯลฯ

๖.๔ ด้านการศึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อเป็นการจัดการทรัพยากรป่าไม้ เช่น แหล่งศึกษาเรียนรู้ทางชุมชน หรือเป็นการจัดการองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการป่าให้กับสมาชิกชุมชน

๖.๕ ด้านอำนวยการและอื่นๆ ที่สนับสนุนการดำเนินโครงการป่าชุมชน

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

กำหนดระยะเวลาดำเนินการ ๑๐ ปี (นับตั้งแต่วันที่กรมป่าไม้อนุมัติโครงการ) (วันที่.....)

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๙.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก

- ๑) ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน
- ๒) คณะกรรมการป่าชุมชน

๙.๒ ผู้สนับสนุน

- ๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่
- ๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๓) อำเภอ/จังหวัด
- ๔) หน่วยงานภาคเอกชน

๑๐. งบประมาณโดยขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่

- ๑๐.๑ กรมป่าไม้ ซึ่งระบุไว้ตามแผนงานและงบประมาณประจำปี
- ๑๐.๒ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล
- ๑๐.๓ จังหวัด
- ๑๐.๔ องค์การ/บริษัทเอกชน
- ๑๐.๕ หน่วยงานอื่นๆ (ระบุผลงานที่ได้รับจากการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ในปริมาณงานตามเป้าหมาย)

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ราษฎรในชุมชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการดูแลรักษาป่าชุมชน
- ๒) ทรัพยากรป่าไม้ได้รับการดูแลรักษา โดยชุมชนให้มีความอุดมสมบูรณ์และพัฒนาป่าชุมชนให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๑๒. แผนที่ประกอบโครงการ

- ๑๒.๑ แผนที่ระวางของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑: ๕๐,๐๐๐ ที่มีหมายเลขแสดงค่าพิกัดกริดชัดเจนพร้อมรายละเอียดเลขระวางและแสดงรูปแปลงตามแบบ ปชช.๒
- ๑๒.๒ แผนที่สังเขปแสดงพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง

๑๓. ผู้เขียนโครงการ

(ลงชื่อ) ผู้เขียนโครงการ *

(.....)

ตำแหน่ง

(ลงชื่อ) ผู้แนะนำ/ร่วมการเขียนโครงการ**

(.....)

ตำแหน่ง

๑๔. ความคิดเห็นของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น***

.....(ถ้ามี).....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

๑๕. ความคิดเห็นของนายอำเภอ ***

.....

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง

๑๖. ความคิดเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานที่กำกับดูแลในแต่ละกรณี ***

.....

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง

๑๗. ผู้ตรวจสอบโครงการ (ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน สังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้พื้นที่.....)

(ลงชื่อ)ผู้ตรวจสอบโครงการ
(.....)
ตำแหน่ง

๑๘. ผู้เสนอโครงการ (ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....)

(ลงชื่อ)ผู้เสนอโครงการ
(.....)
ตำแหน่ง

๑๙. ผู้อนุมัติโครงการ (อธิบดีกรมป่าไม้)

(ลงชื่อ) ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
ตำแหน่ง

- หมายเหตุ**
- * ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน องค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล หรือประธานป่าชุมชนหมู่บ้านแล้วแต่กรณี
 - ** ข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงาน หรือปฏิบัติการณ์ขึ้นไป
 - *** กรณีพื้นที่ดำเนินการในพื้นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินต้องเสนอโครงการให้องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นและในอำเภอ ท้องที่ให้ความเห็นและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติ/อนุญาต (มาตรา ๑๒๒ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗)
 - **** กรณีพื้นที่อื่นๆต้องเสนอโครงการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหัวหน้าหน่วยงานที่กำกับดูแลพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต ทั้งนี้ให้ แนวนโยบายคณะกรรมการป่าชุมชน และหน่วยงานรับผิดชอบต้องแจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่ในสังกัด ประกอบด้วย ข้าราชการ ๑ คน และพนักงานราชการ ๑ คน และรายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน พร้อมกับการเสนอโครงการป่าชุมชน เพื่อกรมป่าไม้จะได้มีคำสั่งแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชน และผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ป่าชุมชน ต่อไป

คณะกรรมการป่าชุมชน

แนบท้ายโครงการป่าชุมชน.....

บ้าน หมู่ที่..... ตำบล อำเภอ จังหวัด

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ทำหน้าที่	หมายเหตุ / ด้าน
๑	นาย/นาง/นางสาว	ประธาน	
๒	นาย/นาง/นางสาว	รองประธาน	
๓	นาย/นาง/นางสาว	รองประธาน (ถ้ามี)	
๔	นาย/นาง/นางสาว	เลขานุการ	
๕	นาย/นาง/นางสาว	เหรัญญิก	
๖	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
๗	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
๘	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
๙	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
๑๐	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
๑๑	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
๑๒	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ (ถ้ามี)	
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	

ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/หรือประธานชุมชนหมู่บ้าน

หมายเลขโทรศัพท์

- หมายเหตุ**
๑. เอกสารนี้เป็นการแสดงโครงสร้างคณะกรรมการป่าชุมชน ที่ได้รับการยอมรับจากรายชื่อในชุมชน เพื่อให้ทำหน้าที่ในการจัดการป่าชุมชนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแต่ละป่าชุมชนจะมีกลุ่มราษฎรเหล่านี้เป็นแกนหลักเข้ามาบริหารจัดการตามความเหมาะสมของพื้นที่
 ๒. ขอให้สำเนาแนบท้าย (แบบ ปชช.๓) ส่งให้กรมป่าไม้ทุกโครงการฯ
 ๓. กรณีมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการให้แจ้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าชุมชนรวบรวมรายชื่อแจ้งสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่รับผิดชอบ เพื่อปรับปรุงข้อมูลผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกรมป่าไม้ทราบ

การรายงานผลการปฏิบัติงาน (แบบ ปชช.๔) และการจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง (แบบ ปชช.๕)

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชน จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตาม แบบ ปชช.๔ ที่กำหนด โดยให้ระบุผลการประเมินการแบ่งกลุ่มป่าชุมชน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มป่าชุมชนซึ่งกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปีกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน หรือตามที่กรมป่าไม้กำหนด โดยกำหนดแบ่งกลุ่มป่าชุมชนเป็น ๔ กลุ่ม คือ ป่าชุมชนพัฒนาดีมาก ป่าชุมชนพัฒนาปานกลาง ป่าชุมชนควรปรับปรุง และป่าชุมชนที่ควรยกเลิก ซึ่งผลการประเมินการแบ่งกลุ่มป่าชุมชนดังกล่าว จะนำสู่การพิจารณาผลการต่ออายุโครงการดังนี้

ป่าชุมชนพัฒนาดีมาก ให้มีการต่ออายุโครงการป่าชุมชนเป็นกรณีพิเศษ (แนวทางต่ออายุโครงการป่าชุมชนกรณีพิเศษ กำหนดตามแผนปฏิบัติงานประจำปี)

ป่าชุมชนพัฒนาปานกลางและป่าชุมชนควรปรับปรุง ให้ต่ออายุโครงการป่าชุมชนตามแบบคำขอจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง (แบบ ปชช.๕)

ป่าชุมชนที่ควรยกเลิก ให้ถือว่าชุมชนมิได้ดำเนินโครงการป่าชุมชนแล้วและพื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชนให้ถือว่าเป็นพื้นที่ตามสภาพเดิมทางกฎหมาย เช่น เคยเป็นป่าสงวนแห่งชาติก่อนดำเนินโครงการป่าชุมชนก็กลับไปเป็นป่าสงวนแห่งชาติดังเดิม หากชุมชนมีความประสงค์ขอจัดทำโครงการป่าชุมชนต้องไปดำเนินการตามกระบวนการจัดทำโครงการป่าชุมชนตามแบบ ปชช.๑ – แบบ ปชช.๓ ใหม่

เมื่อจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตาม แบบ ปชช.๔ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานหน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ รวบรวมเป็นหลักฐานที่หน่วยงาน ปีละ ๑ ครั้ง กรณีปีสุดท้ายของโครงการ ให้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติโครงการป่าชุมชนต่อเนื่อง ตาม (แบบ ปชช.๕) รายงานกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติโครงการและเมื่ออธิบดีกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติแล้ว ให้โครงการป่าชุมชนนั้นมีอายุการดำเนินโครงการต่อไปอีก ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่อธิบดีกรมป่าไม้อนุมัติโครงการ

รายงานผลการปฏิบัติงาน

๑. โครงการประชุมชนเนื้อที่.....ไร่

๒. ตั้งอยู่ในเขตท้องที่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๓. สรุปผลการปฏิบัติงาน.....

.....

.....

๔. ผลการประเมินการแบ่งกลุ่มประชุมชน (ณ วันที่

☐ ป่าชุมชนพัฒนาดีมาก

☐ ป่าชุมชนพัฒนาปานกลาง

☐ ป่าชุมชนควรปรับปรุง

☐ ป่าชุมชนที่ควรยกเลิก

๕. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางการแก้ไข

.....

.....

๖. ความคิดเห็น.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน

๓/. ความคิดเห็น.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....

หมายเหตุ ขอให้แนบรูปภาพการดำเนินกิจกรรมและประเด็นปัญหาต่างๆ ของโครงการประชุมชนแห่งนี้ประกอบด้วย

แบบคำขอจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....
 อายุ.....ปี ที่อยู่.....

มีความประสงค์ขอต่ออายุโครงการป่าชุมชนบ้าน.....
 ที่ตั้งป่าชุมชนบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....พิกัดบ้าน.....
 ได้รับอนุมัติโครงการป่าชุมชนจากกรมป่าไม้ เมื่อ.....

พื้นที่ดำเนินโครงการรวมทั้งสิ้น.....แปลง รวมเนื้อที่.....ไร่ ดังนี้

- ☐ ป่าสงวนแห่งชาติ..... จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่
☐ ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่
☐ ที่ดินของรัฐประเภทอื่น จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่
☐ ที่ดินอื่นๆ จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

โดยแนบบแบบเอกสารประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. แบบโครงการป่าชุมชน (เลือกแนบจากข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้)

- ☐ ๑.๑ สำเนาโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๓ ฉบับเดิม)
☐ ๑.๒ โครงการป่าชุมชนต่อเนื่อง (แบบ ปชช.๕.๑) และแบบตรวจสอบพื้นที่ตามคำขอต่ออายุ
 โครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.๕.๒) ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดการดำเนิน
 โครงการป่าชุมชนตาม (แบบ ปชช.๓) ฉบับเดิมหรือมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชน
 หรือเพื่อทดแทน (แบบ ปชช.๓) ฉบับเดิมที่ชำรุดหรือสูญหาย

๒. แผนที่ระวางมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ แสดงขอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
 พื้นที่ลงชื่อกำกับ

๓. สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่รัฐ และสำเนาทะเบียนบ้าน ของผู้ยื่นคำขอ

ผู้เขียนโครงการ

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ผู้แนะนำ/ร่วมเขียนโครงการ
(.....)
ตำแหน่ง.....

ผู้ตรวจสอบโครงการ (ผู้อำนวยการส่วนจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....)

(ลงชื่อ)ผู้ตรวจสอบโครงการ
(.....)
ตำแหน่ง

ผู้เสนอโครงการ (ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....)

(ลงชื่อ)ผู้เสนอโครงการ
(.....)
ตำแหน่ง

ผู้อนุมัติโครงการ (อธิบดีกรมป่าไม้)

(ลงชื่อ)ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
ตำแหน่ง

แบบโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง

๑. ชื่อโครงการ

.....

๒. ที่ตั้งโครงการ

.....

.....

๓. พื้นที่ดำเนินโครงการ รวมทั้งสิ้น.....แปลง เนื้อที่..... ดังนี้

ป่าสงวนแห่งชาติ.....จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

ที่ดินของรัฐประเภทอื่น ๆ (ระบุ)จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

ที่ดินอื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

๔. หลักการและเหตุผล

ด้วย.....(ระบุชื่อบ้าน หมู่ที่ อำเภอ จังหวัด).....

ได้รับอนุมัติโครงการป่าชุมชนจากกรมป่าไม้ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่อธิบดีกรมป่าไม้ อนุมัติโครงการและปัจจุบันสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินโครงการแล้ว โดยตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการป่าชุมชน ราษฎร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนได้ร่วมกัน ดูแลรักษาและฟื้นฟูป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ ช่วยดูแลรักษา และระบบนิเวศของชุมชน อีกทั้งราษฎรยังได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าชุมชน และเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง จึงได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการโครงการป่าชุมชน กรมป่าไม้ จัดทำโครงการป่าชุมชนต่อเนื่อง เพื่อเสนอกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทรัพยากรป่าไม้ได้รับการดูแลรักษาจากชุมชน เกิดความอุดมสมบูรณ์ และยังประโยชน์อย่างยั่งยืนสืบไป

๕. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งขยายผลไปยังชุมชนโดยรอบ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและพัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายชุมชน

๖. แผนงานและยุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการป่าชุมชน

ด้านการควบคุม ดูแล รักษา และฟื้นฟูป่า ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานป่าชุมชน

๕ ด้าน ได้แก่

๖.๑ ด้านเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สมาชิกในชุมชน และบุคคลต่อไปได้ทราบภารกิจด้านการป่าชุมชน ผู้รับผิดชอบโครงการ ขอบเขตดำเนินงานและขอบเขตพื้นที่ป่าชุมชน โดยผ่านทางสื่อชนิดต่างๆ เช่น สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ เช่น ป้ายโครงการป่าชุมชน รวมทั้งป้ายแสดงแนวเขตป่าชุมชน เป็นต้น

๖.๒ ด้านการป้องกันรักษาป่า หรือเป็นการดูแลรักษาป่ามิให้ถูกบุกรุกทำลาย หรือยึดทำลายโดยมนุษย์หรือภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า ให้ทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ดั้งเดิม หรือมากขึ้นกว่าเดิม

๖.๓ ด้านการบำรุงและฟื้นฟูป่า เพื่อเป็นการปรับปรุง พื้นที่ป่าที่เคยถูกบุกรุกทำลาย ให้มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น หรือเป็นการพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้มีความหลากหลายทั้งจำนวนและชนิดพันธุ์พืชให้เหมาะสมเพียงพอต่อการยังประโยชน์ต่อชุมชน รวมทั้งการจัดการเพื่อให้ป่าชุมชนประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การจัดการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ฯลฯ

๖.๔ ด้านการศึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อเป็นการจัดการทรัพยากรป่าไม้ เช่น แหล่งศึกษาเรียนรู้ทางชุมชน หรือเป็นการจัดการองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการป่าให้กับสมาชิกชุมชน

๖.๕ ด้านอำนวยการและอื่นๆ ที่สนับสนุนการดำเนินโครงการป่าชุมชน

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๗.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก

๑) ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน

๒) คณะกรรมการป่าชุมชน

๗.๒ ผู้สนับสนุน

๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่

๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) อำเภอ/จังหวัด

๔) หน่วยงานภาคเอกชน

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ราษฎรในชุมชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการดูแลรักษาป่าชุมชน

๒) ทรัพยากรป่าไม้ได้รับการดูแลรักษา โดยชุมชนให้มีความอุดมสมบูรณ์และพัฒนาป่าชุมชนให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ลงชื่อ.....ผู้เขียนโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการ/ผู้ร่วมเขียนโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบตรวจสอบพื้นที่ตามคำขอจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง

๑. โครงการป่าชุมชน

.....

๒. ที่ตั้ง.....

พิกัดหมู่บ้าน.....

๓. พื้นที่ดำเนินโครงการ* จำนวน..... แปลง เนื้อที่.....ไร่ อยู่ในพื้นที่

ป่าสงวนแห่งชาติ..... จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

ที่ดินของรัฐประเภทอื่น ๆ (ระบุ) จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

ที่ดินอื่นๆ (ระบุ)..... จำนวน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

๔. ค่าพิกัดขอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชน**

.....

.....

.....

.....

๕. ข้อมูลทางภูมิศาสตร์

ทิศเหนือ จรด

.....

ทิศตะวันตก จรด

.....

ทิศตะวันออก จรด

.....

ทิศใต้ จรด

.....

๖. ลักษณะภูมิประเทศ

.....

.....

๓. สภาพป่าและลักษณะทางนิเวศวิทยา

.....
.....

๔. ความเห็นของเจ้าหน้าที่ ผู้ตรวจสอบพื้นที่ ***

.....
.....

๕. ทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ เมื่อวันที่

ลงชื่อ.....ผู้นำตรวจ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ
(.....)

ตำแหน่ง.....

- หมายเหตุ**
- * ระบุว่าพื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชนที่ตรวจสอบอยู่ในพื้นที่ประเภทใดกรณีมีหลายแปลงให้ระบุเป็นรายแปลงในแต่ละประเภทพื้นที่ โดยให้แนบเอกสารตามประเภทพื้นที่ เช่น กฎกระทรวงฯ ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติ หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงกรณีพื้นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - ** ค่าพิภคของเขตพื้นที่ดำเนินโครงการป่าชุมชน ควรตรวจสอบทุกมุมของพื้นที่ เพื่อความถูกต้องชัดเจน กรณีมีหลายแปลงให้ระบุหมายเลขแปลงและแยกชุดข้อมูลเป็นรายแปลงให้ชัดเจน
 - *** ให้เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบระบุว่าความเหมาะสมของพื้นที่ และเหตุผลความจำเป็นในการอนุมัติให้ดำเนินโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of multiple sets of three horizontal dashed lines, providing a guide for letter height and placement. The lines are evenly spaced across the entire page, which is otherwise blank white. There is no text or other markings on the page.